

Handläggare
Anna Lindskog
Telefon: 08 508 25 248

Till
Socialnämnden
2020-09-22

Ett nationellt sammanhållet system för kunskapsbaserad vård, SOU 2020:36

Svar på remiss från kommunstyrelsen, KS Dnr 2020/975

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar till kommunstyrelsen på remiss avseende Ett nationellt sammanhållet system för kunskapsbaserad vård (SOU 2020:36) som svar på remiss från KS.

Lena Lundström Stoltz
förvaltningschef

Gunilla Ekstrand
avdelningschef

Sammanfattning

I slutbetänkandet Ett nationellt sammanhållet system för kunskapsbaserad vård, SOU 2020:36 ges förslag på hur förutsättningarna för staten att göra de insatser som mest effektivt bidrar till att målen med hälso- och sjukvården nås kan öka. Vidare beskrivs vilka förutsättningar som behövs för hälso- och sjukvårdens professioner att arbeta kunskapsbaserat. I utredningen ges även förslag på inrättande av en statlig funktion (delat ansvar mellan Myndigheten för vård- och omsorgsanalys och Socialstyrelsen) med ansvar för nationell uppföljning.

Förvaltningen ställer sig positiv till de förslag som anges i utredningen och anser att de kan leda till en mer kunskapsbaserad vård där även kommunernas arbete bidrar till gemensam utveckling. Förvaltningen vill särskilt framhålla skrivningen där det föreslås att kunskapsstöd i högre utsträckning än idag ska utformas med utgångspunkt i den kommunala hälso- och sjukvårdens behov och i nära samarbete med representanter för denna.

Förvaltningen föreslår att nämnden hänvisar till detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har till socialnämnden remitterat ärendet Ett nationellt system för kunskapsbaserad vård (SOU 2020:36). Övriga remissinstanser är stadsledningskontoret, äldre- och barnnämnden samt Farsta, Hässelby-Vällingby och Norrmalms stadsdelsnämnder. Remissvaret ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast 2020-09-22.

Regeringen beslutade den 30 augusti 2018 att uppdra till en särskild utredare att utifrån förslagen i betänkandet Kunskapsbaserad och jämlik vård (SOU 2017:48) stödja utformandet av ett nationellt sammanhållet system för kunskapsbaserad vård där statens och sjukvårdshuvudmännens arbete förstärker varandra och tillsammans ger förutsättningar för att bästa tillgängliga kunskap ska användas i varje patientmöte (dir. 2018:95).

Regeringen beslutade den 7 november 2019 om tilläggsdirektiv (dir 2019:78). I tilläggsdirektivet ersattes huvuddelen av det ursprungliga utredningsuppdraget av ett nytt uppdrag. I tilläggsdirektivet fick den särskilda utredaren i uppdrag att analysera och lämna förslag på en funktion för en samlad uppföljning av hälso- och sjukvården inom ramen för den befintliga myndighetsstrukturen, med syfte att följa regeringens reformer och satsningar på området samt analysera var behoven av statliga insatser är som störst för att säkerställa god vård.

Utredningen antog namnet Sammanhållen kunskapsstyrning och slutrapporterade sitt uppdrag i juni 2020.

Ärendets beredning

Tjänsteutlåtandet har utarbetats inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 16 september 2020. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 17 september 2020.

Ärendet

Av ärendet framgår att utredningens uppdrag i grunden handlar om att utveckla och stärka strukturer, förutsättningar och samarbeten för att nå en god vård. I nuläget görs en mängd utvärderingar av olika satsningar men ofta saknas djupgående analyser som beskriver vad satsningarna lett till.

- öka förutsättningarna för staten att göra de insatser som mest effektivt bidrar till att målen med hälso- och sjukvården nås,
- öka förutsättningarna för hälso- och sjukvårdens professioner att arbeta kunskapsbaserat.

Utredningen har fokuserat på förslag som är möjliga att genomföra utifrån rådande förhållanden och i närtid. I korthet så föreslås följande:

- Det lokala förbättringsarbetet i regioner och kommuner bör stärkas på annat sätt än genom att inrätta vårdkommittéer. Utredningens analys visar att det redan idag finns författningar som täcker in skyldigheten att tillämpa vetenskap och beprövad erfarenhet samt bedriva systematiskt kvalitets- och förbättringsarbete och att en lag om vårdkommittéer inte skulle innebära någon förändring i detta.
- Staten ska fortsätta stödja och utveckla sitt stöd till lokalt implementerings- och förbättringsarbete i regioner och kommuner. Mer fokus än i dag föreslås läggas på stöd till den kommunala hälso- och sjukvården. Detta förslag bör genomföras genom att:
 - Kunskapsstöd i högre utsträckning än i dag utformas med utgångspunkt i den kommunala hälso- och sjukvårdens behov och i nära samarbete med representanter för denna.
 - Staten bidrar till att förstärka de regionala samverkans och stödstrukturerna (RSS). Detta bör göras genom att medel avsätts för ändamålet inom ramen för överenskommelser om en god och nära vård.
 - Socialstyrelsen ges i uppdrag att till regeringen årligen rapportera samlat om arbetet i kunskapsstyrningsstrukturerna RSS, Partnerskapet till stöd för kunskapsstyrning inom socialtjänsten och Partnerskapet till stöd för kunskapsstyrning inom hälso- och sjukvård.
 - Det Nationella vårdkompetensrådet vid Socialstyrelsen tar upp på sin dagordning hur man kan söka tillfredsställande lösningar avseende professionernas praktiska förutsättningar att utföra sitt arbete i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet i syfte att stödja ett livslångt lärande.
 - Regeringen låter utreda frågan om en rättslig reglering som innebär en obligatorisk skyldighet

för kommunerna att ha funktionen medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR).

- Skapa strukturer för ett långsiktigt samarbete i ett nationellt sammanhållet system. För att lyckas med detta föreslår utredningen att en 10-årig överenskommelse sluts mellan staten, regionerna och kommunerna.
- En myndighetsstyrning som stödjer ett sammanhållet system. Centralt för detta är att styrningen är långsiktig, strategisk och samordnad.

Tilläggsuppdraget - Statlig funktion med ansvar för nationell uppföljning

Regeringen ser behov av att staten agerar mer sammanhållet kring uppföljning och vill därför inrätta en statlig funktion med ansvar för nationell uppföljning. Utredningen har valt att tolka detta som något som ska göras inom befintlig myndighetsstruktur.

Den statliga funktionens två huvudsakliga syften, att följa regeringens reformer och satsningar på området samt analysera var behoven av statliga insatser är som störst för att säkerställa god vård, kräver enligt utredaren olika arbetssätt och förutsättningar. Därför föreslås i utredningen att ansvaret för funktionen delas mellan olika myndigheter:

- Myndigheten för vård- och omsorgsanalys får ansvar för att genomföra och utveckla uppföljning och analys av statliga initiativ samt bidra till erfarenhetsutbyte och lärande avseende utformning och utveckling av fortsatta initiativ.
- En myndighetsgemensam arbetsgrupp och ett kansli vid Socialstyrelsen får ansvar för att sammanställa en bild av tillståndet och utvecklingen i hälso- och sjukvården samt belysa områden där det är ändamålsenligt för staten att agera för att säkerställa en god vård samt belysa möjliga insatser.

Dialog med hälso- och sjukvårdshuvudmännen och andra aktörer kommer att vara centralt i arbetet och Socialstyrelsens kansli föreslås bli motor i arbetet.

I ärendet beskrivs även kommunernas arbete med kunskapsstyrning och det konstateras att ur ett kommunalt perspektiv är kunskapsstyrning i kommunal hälso- och sjukvård och kunskapsstyrning i socialtjänst mycket nära relaterade.

För kommunernas del beskrivs det som viktigt att fortsatt samverkan och utveckling bygger på redan befintliga strukturer så som:

- Regionala samverkans- och stödstrukturer (RSS)

- Nationell samverkansgrupp för kunskapsstyrning i socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård (NSK-S)
- Socialchefs nätverket, SKR:s strategiska chefsnätverk.
- Styrgrupp för nationell kunskapsstyrning socialtjänst, kommuner i samverkan (tidigare Stora AU)
- Partnerskapet till stöd för kunskapsstyrning inom socialtjänsten

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är positiv till utredningens förslag och tror att de kan leda till en mer kunskapsbaserad vård där även kommunernas arbete bidrar till gemensam utveckling.

Förvaltningen vill särskilt framhålla skrivningen där det föreslås att kunskapsstöd i högre utsträckning än idag ska utformas med utgångspunkt i den kommunala hälso- och sjukvårdens behov och i nära samarbete med representanter för denna. Detta är något som stadens representanter i de Regionala samverkans- och stödstrukturerna har lyft vid ett flertal tillfällen och som behöver utvecklas och förtydligas.

För att förslagen i utredningen ska fungera på bästa sätt ser förvaltningen behov av förtydliganden kring den kommunala hälso- och sjukvårdens uppdrag samt fördelning av läkarresurser till densamma.

Det är bra att man i utredningen reflekterar kring krav på MAR i kommunerna (medicinskt ansvarig för rehabilitering) och utreder det vidare.

Förvaltningen anser även att det är positivt att befintliga samverkansstruktur föreslås få en mer framträdande plats då staden har ett aktivt deltagande i samtliga sammanhang som nämns i utredningen.

Om förslaget kring den statliga funktionen med ansvar för nationell uppföljning antas vill förvaltningen framhålla vikten av att modellen och uppdelningen mellan två olika myndigheter noga följs upp då delat ansvar kan leda till att frågor missas. Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar till kommunstyrelsen.

Bilaga

Ett nationellt sammanhållet system för kunskapsbaserad vård, SOU
2020:36